

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécsen házhoz küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számkapok Weidinger N. könyvkereskedésénél (Szechenyi tér).

Hirdetések ára:

Egy öt-hasasos petít sor egyszeri megjelenésért 6 kr. 3-szori 5 kr., 10-szeriért 4 kr. fizetendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyílt tér 1 petít sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:

Ferenczik utczája 22.sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadói hivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadói hivatalban, Blauhorn Antal úr a városbéli épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Fesztl Károly úr könyvkereskedésében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadói hivatal:

Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 2. szám alatt.

Hol vagy Magyarország?!

A XIX-ik század utóján járunk, a tudomány, a humanizmus, a civilizáció, azt mondják, óriási léptekkel halad előre, vívmány vívmányra nő, melyek az emberiség jólétét élvezik, s e boldog században írja Magyarország a gyászlapot „éhhálál”. Hol vagy Magyarország? e kérdés tolu elénkbe, midőn olvasunk, hogy a tejjel és mézzel folyó Pannonia lakóit pár évi gyenge termés folytán az éhhálál aszott, száraz karjai közé jutottak. Talán Chinába élünk?

Ah: bizony rémséges jelen borzongatja agyunkat. A szorgalmas, józan életi türelmes, békés lakos az inség örvényébe szédül s ott ropog össze csontja, szomorú tapasztalat.

De hát miként történhetik az, hogy Magyarországon éhhálál ütött ki? — hátr a hatóság, a magas kormány hol és merre andalgott, hogy nem tudta, nem látta a nyomort, hisz az nem egy perc születte, hogy ne lehetett volna megátolni.

Ezt a szegényt is meg kellett érnünk, hogy Bereg megyében az „éhtiplus” pusztit, ezért mondanak a németek minket „barbaroknak”, s talán igazuk is lehet, hiszen e keli ott vetkőzni a hazafi, emberi érzelmeket, hol a tétlenség addig terjed, midőn az éhség az embereket szét-marczangolja.

És óh! rettenes sors íjlesztő sátyrája, midőn a nép a kukoricacsutak lisztjén nyomorog, midőn újra beköszönt a „László szekere”, midőn a nép a szegénység leggyőtrőbb kínjaitól van ostromolva, akkor a nép képviselői milliókkal csak ugrodobálóznak. A költségvetésnek bizony nagyony gyászos hátere az ország. S nagy lelki álomnak kell annak lenni, mely jelenben milliókat képes megszavazni palota építésre, Bach huszárok pensiójára, bosnyák naplopókra és több elmaradható kiadásokra.

A költségvetés vitája a pártok között most erős harcot idézett elő, s bizony ideje, hogy leomoljon az irtózat teher, mely a nemzetet vaskarral a megfulladáshoz viszi közel.

Könnyű belátni, hogy a mostani nyomort, inséget, éhhálalt nem a rossz termés, nem az elemi csapás, nem a nemzet dologtalansága, preadásága idézte elő, hanem a politikai hatalom óriási nagy volta, mely Dánaidák hádjaja módján nyeli a költséget.

A véderő jelen nagysága elvonja a munkás kezét, az adó magassága és kérelhetetlen behajtása eladja a termést az utolsó szemig, így a nép csak máról holnapra tengődik, és nem él.

Ezen rendszert meg kell változtatni, mert ez össze roppantja az egész államot és a dicstelen bukás gyászfátyolával kell betakarni a tricolor, mely pedig a nemzetnek oly sok dicsőségét látta.

Szemünket bánat kömnye borítja. Szegény magyar nép, a te osztályrészed csak szenvedés, küzdés; nincs jutalmad, nincs békéd, nincs jóléted.

Ezer éve, hogy itt letelepedett a vitéz nép s ezer évezedés és millió fájdalom tapad az évekhez. Pusztította német, tatár, török, s ezek legyőzettek, s most, midőn nagy hatalmi állásunk van, midőn szavunkat nagy nyomatékkal hangoztatjuk az európai concerten, midőn anyagi törvényt alkotunk, hogy ma-holnap dictionarium kell hozzá, most ingadoznak a szütség

alatt, most roskadunk össze a nagy teher alatt. Most ássuk a sirt, melybe elfeledve alusznak majd a nemzetek halál-álmát.

Hol vagy Magyarország? talán kihalt kebledben a szív, talán megtaplósdott elméd és nem tudsz gondolkodni, talán megfagyott a vér ereiben, hogy nem tudsz érezni.

Hol vagy Magyarország? A rab-szolgák gyarmata vagy-e?

Oh nem! ébredj nagy, nyomasztó álmaidból, szólj, kiált s vihar erejével, mond, hogy ne facsarjanak már tovább, életerőd velője fogy, szíved ütéréből csepeg az élő vér.

A költségvetésnél, kik nem méltatják a nemzet borzasztó állapotát, azok nem a nép képviselői, de a nemzet átkai.

Reducálni kell a kiadásokat, megfeszíteni a munkaerőt, elkergetni a nagyságos, méltóságos lebzselőket, kikorbácsolni a sikkes családokat, lemondani a palotaépítésekéről, és minden figyelmet a népre fordítani, ez a mostani idő parancs-akarata.

Honatyák! szívre kezet, kérdezzük, hol van Magyarország? Szóljatok, a tönk szélén, vagy a kibontakozás utján?

Lajos.

Bakay Nándor országgyűlési képviselő s a szegedi kir. biztos mellé rendelt biztos tanács tagja, ezen utóbbi megbízatásáról lemondván, helyébe a miniszterelnök, kir. biztos tanács tagja Pillech Kálmán szegedi ügyvédet és törvényhatósági bizottsági tagot nevezte ki. — O Kanizsán a meghalt kormánypárti Zákó Sándor helyébe Füzesgyörgy Géza függetlenségi választott képviselőt 107 szavattal többséggel Eremits Bogolyub ellenében.

Országgyűlés.

A költségvetési vitában február 26-án Eötvös Károly egy minden ízében kitűnő és nagyhatású beszéddel, továbbá Kada Elek, Jókai, Prileszky, Ivánka Imre és Tischerl Vincez voltak részt. Jókainak sikerült az egyesült ellenzék sok tekintetben felszeg politikáját élceivel közderültésg tárványa tenni.

A február 27-iki ülésen és az egyesült ellenzékre járt a rud. Ép úgy csépették őket a kormánypratról mint a függetlenségi pátról. Irányi Dániel az országgyűlés ezen kiváló alakja zajos tetszés nyilatkozatok közt egy igazán nagy szabású államférfi beszédet mondott hathatósan mutatván ki hazánk jelenlegi politikai, kulturális közgazdasági stb. stb. miseriajának forrásait. Beszéltek még Kautz Gyula Kaszviszky Ele kormánypratrak.

A február 28-iki ülés kiválóbb szóalkotói voltak: Csarvány Sándor pártunk ezen veteránja, továbbá Bajánovits Sándor, tárgyalója és Hofmá Pal ügyes polemikus beszédével. Szende miniszter is megpróbálta két szerencsen felherre mosását, de kevés szerencsével. Jaszovszky Sándor br. is beköszöntött a házba egy sajátságossága folytán derűtlenséget kelte beszéddel.

A márczius 1-én tartott ülés kiváló momentumú Szilágyi Dezső beszéde melyben előadta az egyesült ellenzék pártok többségének programját szerencse, hogy e monstern programon kívül saját egyéni nézetét is elmondta Szilágyi, mert különben beszédét a curiosumok közt kellene előadni. Szilágyinak a miniszterelnök válaszolt.

A márczius 3-iki ülésen a költségvetési vita egészen közgazdasági vitává fejlődött. Szóltak a költségvetés ellen Hegyessy Márton és Bereczky Sándor mellett Bethlen András gróf és Gulner Gyula. Bethlen gróf közderültéget keltett azon humoros indítványával, hogy Szilágyi Dezsőnek a Csepelsziget engedtesék át oly célból, hogy ott közgazdasági terveivel kísérletet tegyen.

Külföld.

Márczius 2-án tartotta Sándor csár 25 éves uralkodási jubileumát Szt. Péter-várott és pedig ami csodálata a nélkül, hogy a nihilisták által megzavartatott volna. Az ünnepek lehető szűkkörben a szokások szertartások közt folyt le, szóval nagyon szomorú jubileum biz az.

Mig északra a fékesztett zsarnokság s a sötét butaság jubbilált, az alatt

délen két szabad nemzet közvetlenül s közvetve az egész világ az emberi szellem és a munka diadalát ünnepelte meg. Február 29-én ugyanis, a Franciaországot és Schweicset elválasztó nagy közlekedési akadály, a Szt. Bernát hegy átfurattott; délelőtti 11 óra 15 perczkor törték át az utolsó kőréteget. Az üreg hossza 14,920 meter. A megnyitási ünnepély Marczius 3-án volt Aicoloban, mely alkalommal a vállalat létesítői és munkásai közt 3000 ezüst és 700 bronz érmét osztottak ki.

A moszkvai merénylet elkövetésével vádolt s Párisban elfogott nihilista érdekében márczius 2-án a párisiak nagy gyűlést tartottak, hol Blanqui izgatott beszédet mondott, minek folytán a gyűlésben zavargások támadtak s a rendőrség közbelépett. Az elfogott Hartman személy azonosága megállapítottat kiadása fölött azonban a minisztertanács még nem határozott.

A Szt. Pétervárról jött tegnapi táviratok Loris Melikoff tábornok elleni merénylet híre hozták. Egy tisztas öltözött egny revolver lövést intézett a tábornokra, mit ismételni akart, azonban e közben a tábornokot kísérő kozákok által elfogatott.

A pécsi kereskedelmi és ipartársulat gyűlése.

(Febr. 29.)

Bár a vasárnap délelőtti idő, a mikor is a kereskedő és iparos üzletében van elfoglalva — nem igen volt alkalmasnak mondható a közgyűlés megtartására, még is szép számmal gyűltek össze a társulati tagok a zenegytel helyiségében.

Társulati elnök Aidingger Jánosnak a jelen voltakhoz intézett üdvözlő beszéde után Záray Károly társulati titkár az évi jelentést olvasta fel, melyből a következőket vesszük ki:

A múlt évi szeptember hó közepén egy általános keresk. és ipartársulat alakítása céljából kibocsájtott felhívást örvendetes eredmény követte. Az október hó 12-én tartott alakuló közgyűlésen 52 tag iratkozott be, mely szám azóta 180-ra emelkedett. Bármennyire kedvezőnek látszassék is ezen aránylag rövid idő alatti emelkedés, még is nem hallgathatjuk el itt azon megjegyzésünket, hogy a Pécsen létező 1145 önálló kereskedők és iparosok számához a 180 nagyon is szerény arányban áll. E körülmény bárkit is azon feltevése bírhat, hogy bizony sokan vannak még közöttünk, kikhez az előre haladott kor intő szava még nem jutott el s kik sok tekintetben nem állanak azon magaslaton, melyen ma már az iparosnak, kereskedőnek helyet kell foglalnia, ha a mindinkább felszaporodó nehézségeket sikeresen leküzdeni akarja.

Társulatunk megizmosodására nagyon sulyosan hat e körülmény. Azért is a választmány minden tevékenységét odairányította, hogy mielőbb s minél több közhasznú tény által hadd hason a vosszatására, — közönnyösség s elfoglaltság eloszlatására.

Társulatunknak, a mely csak 4 hó óta áll fen s ez idő alatt is jobbra csak a szervezkedéssel volt kénytelen foglalkozni — alig van mulója. Mindazáltal — hasonlító más társulatokhoz — e rövid idő alatt is a nagy és olyan életjeléseket adott magáról, melyek létjogát igazolják s melyek annak egy hosszú s életerős jövőt jósolnak.

Munkálkodásunk főrészen az állásfoglalás, tájékosodás, az igények és szükség kizakolására, felismerése, adatok s tapasztalatok gyűjtésére, az újból való szervezkedésre való előkészületen kívül — az időnként tett indítványokat s javaslatokat azonnal tárgyalás alá vette a választmány s el is intézte. Így a helybeli pósta hivatali kezeles nagyobb kiterjesztésére és élénkítésére nézve lépéseket tett a társ. a soproni póstaigazgatóságnál s e megkeresésnek elég is tétetett így többek közt a pécsbányatelepi postahivatal már febr. 16-tól kezdé meg működését.

Az országgyűléshez feliratot intézett társulatunk az ipartörvény módosítása s kiváltképen a korlátlan iparszabadság megszüntetése iránt s ezzel csatlakozott a II. orsz. iparos congressus javaslatához, melyek az országgyűlésen legközelebb kerülnek tárgyalás alá, s mint biztosan remélhető, az iparosok kívánataihoz képest fognak is elintézteni.

Az itt Pécsen felmerült borhamisítás ügyének kiderítésében társulatunk ragadta meg a kezdeményezést s felkötötte az illetékes közhatalom figyelmét. Ugyancsak ez alkalomból részletes javaslatot terjesztettünk be a városi képviselő testülethez egy törvénykísérleti állomás szervezése iránt, nem javaslatunk kivétel végett egy bizottságnak ki is adatott.

A házalás ügyének rendezése, a piaci árak megállapítása folyamatban van. A házalási ügyre vonatkozólag örömmel jelenthetjük, hogy a városi hatóságnak a házalás megszüntetésére alkotott tiltó határozatát a minisztérium jóváhagyta s hogy az társulatunk véleményének meghallgatása után legközelebb fogatosítva is lesz.

S ezzel van szerencsénk tulajdonképeni működésünkre áttérni. A választmány megyőződve lévén arról, hogy a társulati szellemet legsikeresebben a tagoknak minél gyakrabbi érintkezése által lehetett fejleszteni — már a megalakulás óta egy állandó társulati helyiség szerzését tűzte ki célul. Alkalmas helyiség hiánya s már a kezdet nehézségeiből eredt akadályok miatt ily helyiséget eddigéig nem sikerült a társulati tag urak rendelkezésére bocsájtani. Szorgos utánjárás után azonban legújabbán kilitás van adva, hogy a társulat igen kedvező feltételek mellett egy rendes kaszinó fog rendelkezni, melyet a választmány úgy rendez majd be, hogy az a tag uraknak kedvez gyűléshelyévé legyen s magában is elég vonzerőt birjon arra, hogy kereskedők és iparosaink közt minél többen legyenek a társulat tagjaiává.

Haladéktalan intézkedés tárgyára tűzte ki a választmány az iparbizottság, vagyis a kir. bíróság felállítását, miáltal elérve lesz az, hogy minden az önálló iparosok és tanoncok, segítők vagy munkások között felmerülő surlódások és peres kérdések nem többé a kapitányság, hanem a társulati tagokból alakítandó bíróság által lesznek jogérvényesen és minden fellebbezést kizáró módon elintézve. Az erre vonatkozó alapszabálytervezet munkában van és ilyen alapszabályokat könnyebb és sikeresebb tájékoztatás végett már több helyről megszerzetettek.

A választmány munkatervének egyik legfontosabb tétele egy Pécsen létesítendő keresk. és ipariskola felállítása, mi azonban szerény véleményünk szerint csak akkor lesz elérhető, ha Pécs egy keresk. és iparkamara székhelyévé lesz, vagyis, ha Pécsét egy ker. és iparkamarát állítunk fel, mely aztán társulatunk, a város és kormányon kívül — minden rendelkezésére álló eszközökkel ezen iskolát támogatni fogja. Társulati titkárnak e részben tett előterjesztésére, a választmány megbizta ugyancsak a társulati titkárt, hogy ez érdelem adatokat és tanulmányokat gyűjtjék az ország kiválóbb iparos városait s ker. és iparkamaráit kereste fel. Társulati titkár e fölötté megfizetésre kiküldetésével, a választmány immár birtokába jutott mindazon adatoknak és utbaigazitásoknak, melyek az említett két nagyfontosságú intézmény létesítéséhez szükségesek. Itt azon kérelmet intéztük a mélyen tisztelt közgyűléshez, ha a kamarára vonatkozó tervet magáévá tenni méltóztatnék, hogy azt az itteni összes kereskedők és iparosok óhajaként lehessen a kormánytól feltüntetni.

Az iparos szakoktatás felkarolása mellett az iparos és kereskedői tanoncok felszabadítási ügyét is rendezni óhajja a választmány, a mennyiben a tanoncokfelszabadítást — az ahhoz megkívánt többrendű kellékek szigorú ellenőrzhetése céljából — mint az más városok ipartársulatainál is szokásos — maga fogja eszközölni s illetve tanuló leveleket kiadni. Az ilyen actusokért a fizetni szokott illetékek társulatunknak egy új jövedelmi ágát fogják képezni, de a mely ismét csak iparos szakoktatásra lesz fordítva.

Társulatunk belételeit illetőleg van szerencsénk az igen tisztelt közgyűlésnek a következő statisztikai kimutatást előterjeszteni. Társulatunk jelenleg 180 tagot számlál, ezek közül 60 kereskedő, 83 iparos és 6 tag más foglalkozású. A megyében létező ipartársulatok közül eddigéig a pécsi cipész ipartársulat lépett be társulatunkba 31 taggal.

Ugyancsak mint testület csatlakozott társulatunkhoz a mohácsi iparos egyesülés kör is, mely azonban csak mint egy ösvény vesz részt társulati életünkben s illetve csak egy személy által képviselteti magát abban. Még néhány ipartársulat csatlakozására alapos kilitás van. Egyébiránt ha e várakozásunkban egyelőre csatlakoznánk is, biztat az azon remény, mely szerint az új ipartörvény kényszerítve fogja kimondani a szétzilált s így jobbára tehetetleneknek is mondható erők egyesülését. Eddigéig tartott társulatunk 2 közgyűlést és 6 választmányi gyűlést. Beérkezett 58 úgyszólván, elintézett 46.

A jelentést a közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul.

Ezután felolvastattatott a választmány által a folyó évre készített költségvetésjavaslat, mely szerint a társulat összes folyó jövedelme 1621 ft. 89 krral lenne felve-

endő, a kiadások pedig 1109 frttal, a fennmaradó 512 ft. 89 kr. a létesítendő keressk. és ipari iskolára lenne fordítandó. A közgyűlés ezen előirányzatot egyhangulag jóváhagyta.

Titkár előterjeszté az új alapszabályjavaslatot, vagy is a régi alapszabályokon az e célra kiküldött bizottság által a mostani igényeknek megfelelően tett módosításokat. Ezen alapszabályok szerint nemcsak kereskedők és iparosok, hanem mások is lehetnek a társulat tagjaivá. A rendes tagok mellett lehetnek alapító tagok is, kik egyszer s mindenkorra 100 frtot fizetnek be a társulatnál, mely alapítványok aztán a társulat törzsvagyonához csatoltatnak.

A régi alapszabályokon tett egy másik lényeges változtatás azon pontnak törzése, mely szerint a közgyűlés pótlókat vehet ki a társulati tagokra, ha a kiadások fedezésére a jövedelem nem elég.

Ily pótlék kivetés semmi eestre sem lesz alkalmazva.

A többi változtatások és újítások kevésbé fontosak.

A közgyűlés az új alapszabályokat elfogadta, melyek is jóváhagyás végett a minisztériumhoz lesznek feltérjesztve. A társulati választmány a meglehetősen érdeklődés mellett megejtett szavazás alapján a következőképpen lett megalakítva: [Elnökül Aidingger János, alelnökül Kellemy Károly, Litke József, választmányi tagok Blauhorn Antal, Böhm C. F., Engel Sándor, Krausz Simon, Köhász József, Maasz Bernát, Meiszner Imre, Rath Mátyás, Schwartz Vilmos, Tibiássy József, Vogl János és Zsolnay Vilmos választottak meg.]

A keresk., ipari, pénzintézeti és forgalmi vállalatoknál alkalmazott szakosztályának elnökévé Kindl József, a ruházati ipar szakosztályának elnökévé Stern Mór, az élmezőny ipar szakosztály elnökévé Hartl Ferenc, a gazdasági ipar szakosztály elnökévé Haberényi Pál, a kereskedelmi szakosztály elnökévé Schapringer Joachim, az építészeti ipar szakosztály elnökévé Engeszer Miklós lett megválasztva.

Márkus Mór felhívja a közgyűlés figyelmét azon viszás körülményre, mely szerint újabb idő óta az üzleti utazóknak egy új fajja szokott idevetődni.

Ugyancsak bécsi és budapesti szabók és cipészek utazói egykét itteni ismertebb egyén ajánlatával ellátva — felkeresve a közönséget otthonukban s ott mindenféle kedvezményeket kilitásba helyezéssel megrendeléseket csikarnak ki. Idóttványozza tehát, az a közgyűlés ezen a helyi iparra nagyon is nyomasztólag ható körülmény megszüntetésére lépéseket tegyen. A közgyűlés ezen indítványt a választmányhoz utasítá, mely különben ez utazók és házalók ügye rendezésének érdemében a kezdeményezést már megragadta.

Schapringer Joachim és Varga Elek kijelentik, hogy ezennel 100—100 frttal a társulat alapító tagjaivá lesznek, mit a jelen voltak élénk éljenzéssel fogadtak.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Mohács, 1880. marcz. 2.

A „Pécsi Figyelő” febr. 28-án 9-ik számában, a „fogyasztási adók kezelése” címűben a „külföldiek” rovatában Ullein Józsefet, a „Mohácses Wochenblatt” kiadó szerkesztőjét, ki f. évi febr. 14-iki 7-ik számában megjelent — úgy nevezett vezércikkében, Mohács város biráját, előjáróját, szavazó és nem szavazó képviselői közül többeit, sőt egy magánembert is, azért, mivel a magyar államkincstáról az 1880. évre kibérelt bor- és huszfogyasztási adójövedék kezelését az eddigi kezelőre, (mert ez 3 éven át azt panasztalanul kezelte) és nem Ullein József, (ki csak 1 ft 75 kr. késszépénzen fizetendő napi díjért vállalkozott) bizta: gazemereknek, akasztófára valóknak, megvesztegetetteknek, gyáváknak, börtönbe, fogásba vetendőknak hirlapilag czimezte, — úgy látszik, a sérelmezettek iránti közönyvel, nagyon is gyérelmezett figyelem méltánya.

Mi ezt abból következtetjük, hogy a mohácsi sérelmezettek saját panasza esetéből, a pécsvárosi közönség figyelmét egyenesen a fogyasztási és sóráccis pécsvárosi kezelésére hívja fel, (holott a mohácsi sajtópanasznak tulajdonképen nem a huszfogyasztási adójövedék kezelési módja képezi tárgyát, — mert elvégre is ahhoz, kire bizza Mohács város képviselői testülete közgyűlésének többsége ezen kezelték, az különben a városi polgárok érdekében eddig helyesen történt, senkinek semmi köze, köze van a nagyközönségnek is csak annyiban, mennyiben az előjáróság és a képviselők többsége magát megvesztegetettve, a városi polgárság világos és bebizonyított kárával intézkedett volna, mit azonban előbb megvizsgálai,

